

Slovenski dom

Štev. 180.

V Ljubljani, v ponedeljek, 10. avgusta 1942-XX.

Leto VII.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega
izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Ljubljana.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Zmagoviti uspehi sil trojne zveze

Nemške vojske pred severnimi obronki Kavkaza - Zavzetje Krasnodara in Majkopa

Hitlerjev glavni stan, 10. avgusta. Nemško vrhovno poveljstvo je včeraj objavilo tole posebno uradno poročilo:

Divizije nemške pehote, ki so jih uspešno podpirale letalske enote, so po naglem pohodu v tropi vročini in po hudih bojih vdrle v silovito utrjene sovjetske obrambne postojanke severno od reke Kubanja ter zasedle Krasnodar, glavno mesto Kubanske pokrajine in važno sovjetsko industrijsko središče za oboroževanje.

Hitlerjev glavni stan, 10. avgusta. Nemško vrhovno poveljstvo je včeraj izdalo naslednje posebno uradno vojno poročilo:

Vojno poročilo št. 803

Čez milijon ton nasprotnikovega brodovja potopljenega

Patrolni in letalski spopadi v Egiptu

Uradno vojno poročilo št. 803 pravi:

Na egiptovskem bojišču so včeraj potekali nastopi ogledniških skupin in pa nasprotnega si topništva. Protiletalske baterije naših velikih kopnih enot so sestrelile dve letali.

Osnovno letalstvo je ponovilo napade na zbirališča sovražnikovih čolnov in vozil ter je v spopadu sestrelilo dve angleški letali vrste Curtiss.

Tudi na Malti so se nadaljevali nastopi italijanskih in nemških letalskih oddelkov, ki so večkrat bombardirali vojne naprave v La Valletti, Ta Venziji in Micabi. Povzročili so angleškemu letalstvu izgubo dveh strojev vrste Spitfire.

Naše podmornice so na Atlantskem morju potopile dva parnika ter eno ladjo za prevoz petroleja s skupno 24.875 tonami. Podmornicam, ki so potopile te ladje, poveljuje kapitan korvete Karel Faccia Di Cossato ter poročnik bojne ladje D'Alessandro.

Skupne vse vojne in trgovske ladje, potopljene po naših podmornicah na Atlantskem, na Sredozemskem, na Rdečem in na Črnem morju, zatrdno ugotovljen po imenih od ladje do ladje potemtakem presega milijon, ker je dosegel zdaj 1.018.871 ton.

Italijanske vojne izgube v juliju

Rim, 10. avg. s. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil poroča o izgubah v mesecu juliju in tistih, ki jih ni v poprejšnjih seznamih, pa so do 31. julija prišle glede njih zapovedane listine ter navedbe po imenu:

Vojska in milica:
Egipt: padlih 857, ranjenih 1609, pogrešanih 3774.

Rusija (10. seznam): padlih 157, ranjenih 622.

Balkan: padlih 399, ranjenih 648, pogrešanih 115.

Mornarica: padlih 27, ranjenih 120, pogrešanih 397.

Letalstvo: padlih 47, ranjenih 75, pogrešanih 98.

Seznam padlih prinaša včerajšnji posebni dodatek lista »Oborožene sile«. Seznam za Balkan vsebuje razen tega devet imen s parnika »Galatea«, ki niso bila objavljena v aprilu.

Slavni padli ter njihovim rodbinam velja ganjena in nevenljiva hvaležnost domovine.

Angleška »močna roka« v Indiji

Angleži so včeraj zaprli Gandhija in vse voditelje indijske kongresne stranke — Nemiri v Bombayu in drugih indijskih mestih

Bangkok, 10. avgusta. s. Angleška uradna agencija poroča, da je vlada indijskega podkralja pooblastila bombajске oblasti, da zapre Gandhija in vse člane kongresne stranke, ki so se udeležili seje vseindijskega odbora v Wardhi, seje, na kateri je bil sprejet zgodovinski sklep: Zapustite Indijo!

Gandhija so s stražo privedli v neko zasebno vilo, imenovano »palača age Kanak«, v Pooni. Nekaj drugih članov izvršnega odbora je prav tako kot on zaprtih v istem poslopju. Izvršni odbor kongresa, vseindijski kongres in vsi pokrajinski odbori so bili razpuščeni. Ukrepi, ki jih je uvedla policija, so bili poostreni. Veliki oddelki policijskih agentov in vojaštva so predrčili v Bombay manifestacije »kongresnih prostovoljcev«, med katerimi je bilo tudi mnogo žensk, ki so se shajale vsak dan pred poslopjem, ki je v njem imel svoj sedež vseindijski odbor. Shajale so se z namenom, da izkazuje čast kongresni zastavi.

Indijski dogodki so v tukašnjih krogih vzbudili najživahnejšo razgibanost in največje navdušenje za boj Indijcev proti stoletnemu zatiranju. Anglija, ki se ob vsaki priliki proglasa za varuhinjo svobode in pravice, se je ponovno razkrinkala. Ko je videla, da je njena bogata kolonija v nevarnosti, ko je spoznala — seveda že nekoliko pozno — da se Indijci ne zadovoljujejo več s praznim govorenjem in obljubami, je po svoji stari navadi prišla za lise in za strojnico. Toda to nasilno dejanje kaže, da

Brzi oddelki so danes ob 18. uri v naskoku zavzeli mesto Majkop, središče važne petrolejske pokrajine, ki leži ob severnih kavkaških obronkih.

Hitlerjev glavni stan, 10. avgusta. Nemško vrhovno poveljstvo pravi v svojem včerajšnjem poročilu:

Nemške in slovaške čete so v več ko 400 km dolgi črti prišli do severnih obronkov kavkaške gorske verige. Okrog mostišča čez Kuban, ki ga Sovjeti držijo severno od Krasnodara, so še boji. Brzi oddelki in napadalne enote so prekoračile Labski odsek in prodirajo proti zahodu v smeri proti Majkopu. Letalske sile so svoje napade napirale proti umikajočim se sovjetskim četam, proti železnicam in pristaniščem ob severni obali Črnega morja.

V pristanišču Anapa so bile pri teh napadih po bombah potopljene tri sovjetske prevozne ladje ena tovorna ladja pa je bila poškodovana.

Med Volgo in Donom, jugozahodno od Stalingrada, so bili v hudih bojih zavrnjeni protinapadi, ki so jih izvedle velike sovjetske sile. V velikem kolenu Dona zmagovito napreduje napad nemških čet severozahodno od Kalaca. Skupine bojnih letal so v visokem in nizkem letu napadle sovjetske množice, ki so se nagnete okrog prehodov čez reko.

Severozahodno od Voroneža so bili številni sovjetski napadi odbiti. Naši protinapadi so prinesli krajevne uspehe.

Okrog Rževa se še nadaljujejo hudi obrambni boji. Na nekem drugem odseku srednjega bojišča so pehotni oddelki v krajevnih bojih po težavnem ozemlju med 20. in 31. julijem obkolili več sovjetskih divizij strelcev. Sovjeti so v teh

bojih izgubili več ko 4000 mrtvih, 1589 ujetnikov ter 24 oklepnih voz, 20 topov in 152 strojníc ter metalcev bomb.

Ob Volhovu so Sovjeti ponovno hudo napadali majhno mostišče; hrabri vojaki pa, ki so ga branili, so v trdih bojih zavrnili vse te napade.

Na vzhodnem bojišču so lovski oddelki in

protiletalsko topništvo sestrelili včeraj 82 sovjetskih strojev. Pet nemških letal je šlo v izgubo.

V boju proti Veliki Britaniji so bojna letala ponoči in podnevi napadla vojaško važne naprave v južni Angliji ter po severnih in severovzhodnih pokrajinah.

En angleški lovec je bil sestreljen v letalskem boju.

Zmagovita pomorsko-letalska bitka na Tihem morju

Pri Salomonovih otokih so Japonci po dosedanjih poročilih potopili 12 angleških vojnih ladij, 10 parnikov in ob lastni izgubi 7 letal sestrelili 132 nasprotnikovih strojev

Tokio, 10. avgusta. s. Japonski cesarski glavni stan je objavil naslednje uradno vojno poročilo:

Japonska mornarica je zadala nov, hud udarec angleško-amerikanskemu vojnemu brodovju v vodah pri Salomonovih otokih. Potopila ali hudo poškodovala je 28 nasprotnih ladij in sicer eno oklepno, deset križark, šest rušilcev in 11 prevoznih ladij. Bitka, ki se je bila 7. avgusta, se nadaljuje. Seznam sovražnikovih izgub obsega naslednje enote: Potopljene ladje: ena oklepna nedoločene vrste, dve križarki vrste »Astoria«, dve križarki vrste »Australia« (vse po 9890 ton), tri križarke neugotovljene vrste, štiri rušilci in deset prevoznih ladij. Poškodovane ladje: tri križarke po 9950 ton vrste »Minneapolis«, dva rušilca in ena prevozna ladja. Poročilo pristavlja, da je bilo zbitih 132 bombniških in lovskih letal in sicer v letalskih spopadih. Japonske izgube znašajo: šest letal, dva manj poškodovana rušilca, ki pa sta vseeno lahko nadaljevala z bojem. V zgodovini bo bitka zapisana pod imenom »Bitka pri Salomonovih otokih«.

Berlin, 10. avgusta. s. Novica o velikanskem uspehu japonskih pomorsko-letalskih sil v vodah pri Salomonovih otokih, kjer je bila potopljena večina sovražnikovih sodelujočih sil, je vzbudila v Nemčiji kar največje zadovoljstvo. Nemško časopisje, ki izraža čustva vsega nemškega naroda, poudarja pomen te zmage. »Zmaga«, piše »Montag«, »se je dogodila na življenjsko važnem pod-

ročju jugozahodnega Tihga morja v trenutku, ko izzorjajo vojaški in politični dogodki, dogodki, ki se zdi, da bodo na nekaterih odsekih rodili odločilne in končne uspehe. Med tem ko sile Osi in zaveznikov zadajajo nasprotniku najtrše udarce na kopnem, v zraku in na morju in med tem, ko divja v Indiji angleška reakcija in kjer se je z aretacijami začel odigravati odločilni proces, ki se bo končal z osvoboditvijo 350 milijonov ljudi izpod tujega jarma, so japonske sile znova prešle v napad blizu avstralske obale, zadale sovražniku nezacepljive rane, zasedle otoke velikega pomena in se lotile tudi zasedbe Nove Gvineje ter končno uničile mogočne sile angleško-amerikanske vojne mornarice. Včerajšnja zmaga, ki stalno pridobiva na obsegu, je takšna, da njenih posledic ni težko predvidevati.

Gotovo je, da so bile močno oslabiljene anglosaske pomorske sile, ki so imele nalogo varovati Avstralijo. Tisk pa pri tem ne pozabi s pikrostjo podčrtati propagandističnih trikov Londona in Washingtona. Prav do zadnjega trenutka ni bilo izdano prav nobeno poročilo o nenadnem letalsko pomorskem nastopu Angležev in Amerikancev proti japonskim postojankam na Salomonovih otokih. Potem je bilo šele izdano ameriško uradno poročilo, ki pravi: »Bitka se ugodno razvija za nas navzile srditemu odporu sovražnika.« Ta obrazec je preveč podoben slinim izpovedim iste propagande v vseh drugih podobnih primerih.

Ameriška vojna izdelava je še vedno nezadostna. Pravi poročilo vojnega obveščevalnega urada Združenih držav. Poročilo pravi, da bi Amerika utegnila vojno izgubiti, če ne bodo vsi njeni državljani napeli vseh svojih sil.

Nemški dar Mussoliniju

Rim, 10. avg. s. Ob obletnici smrti poveljnika Bruna Mussolinija je nemški poslanik v Rimu von Mackensen poslal Duceju prvi izvod nemške izdaje knjige »Govorim z Brunom« z uvodom maršala Goeringa. Nemško izdajo bodo v veliki množini razširili po Nemčiji.

Vrhovni poveljnik nemške vojne mornarice nadzira obrežne utrdbe na zahodu

Berlin, 10. avg. s. Iz vojaškega vira poročajo, da je vrhovni poveljnik nemške vojne mornarice, veliki admiral Raeder ta teden nadzoroval številna nemška pomorska oporišča ob obali Rokaškega zaliva in Atlantskega morja ter se na lastne oči prepričal o obrambnem pomenu mornariških utrjenih postojank.

Spletke za drugo fronto v Moskvi in Japonska

Tokio, 10. avg. s. Japonski list »Sugaj« prinaša uvodnik, v katerem pravi: Prihod angleškega poslanika Kerra v Moskvo ter potovanje Rooseveltovega odposlanca generala Brandeya, pa tudi glasovi o Churchillovem obisku v Moskvi so novo znamenje za nadaljnje spletke, katerih namen je odpreti drugo bojišče, da se reši Sovjetska Rusija zloma. List poudarja, da ustanovitev drugega bojišča ni nujno vezana na Evropo, na zahodno Azijo ali na Afriko. Opozarja, naj to ugotovitev Japonci dobro razumejo in bo s približevanjem odločilnega boja med Nemčijo in Sovjetsko Zvezo tudi Japonska morala biti vedno bolj pripravljena na to, da pripravi zmago.

Zena madžarskega upravitelja Horthyja je včeraj z govorom po radiu začela zbiranje za zimske obleke vojakom na vzhodnem bojišču.

V Berlinu so se končala pogajanja med italijanskim in nemškim zastopstvom glede socialne pomoči in socialnega zavarovanja za italijanske delavce v Nemčiji.

Stalinovi ukrepi za ustavitev nadaljnjega sovjetskega umikanja

Berlin, 10. avg. s. Nemške čete so med boji ob preganjanju nasprotnika med Donom in Kavkazom našle izvršno besedilo najnovejše »skrivne zapovedi« Stalina. Listino so našli pri nekem naglem napadu na sovjetsko vrhovno poveljstvo. Nosi datum iz Moskve ter skrivno znamenje, na glavi pa zapisano: »Zapoved ljudskega komisarja za obrambo Sovjetske Zveze št. 227, z dne 28. julija 1942.« Zapoved je podpisal Stalin.

Zastopnik nemškega vrhovnega poveljstva je včeraj popoldne tujim časnikarjem v znanjem ministrstvu sporočil besedilo Stalinove zapovedi, ki je zanimiva in pomembna v tem, da prikazuje položaj sovjetskih vojsk na vojaškega in političnega stališča. Zapoved pravi takole:

»Naše prebivalstvo je razočarano. Izgublja sleherni zaupanje v rdečo vojsko. Veliko državljanov jo preklinja, ker se umika proti vzhodu. Toda naše možnosti niso neomejene. Po izgubi Ukrajine, Bele Rusije, baltičskih pokrajin, kotline Donca in drugih predelov so znatno skržena ozemlja, ki jih imamo še v rokah. To se pravi, da imamo dosti manj ljudi, dosti manj kruha, manj kovin, manj industrije. Od tega trenutka dalje nimamo več nobene prednosti do Nemcev v

človeških zalogah in v žitu. Nov naš umik bi bil enak popolnemu razkroju. Če ga ne bi takoj ustavili, bi ostali brez kruha, brez goriva, brez kovin in surovin, brez industrije in brez železnice. Iz vsega tega je razvidno, da je prišel nezizprosn trenutek, ko se ne smemo več umikati in ko domovina preživlja zelo hude dneve. Malodušneže in podležje je treba na mestu ustreliti. Ne smemo izgubiti niti pedla ozemlja naše domovine.«

Zaradi Stalinove zapovedi je vrhovno poveljstvo rdeče vojske izdalo določila, ki naj odpravijo sleherni »umikovalno razpoloženje« v boljševiških četah. Poveljnike, ki bi trpeli prostovoljno zapustitev postojank, je treba odstaviti, jih poslati pred vojno sodišče in ustreliti. Razen tega naj po vseh boljševiških ustanovah disciplinske oddelke, katerim je treba ovaditi častnike in vojake, ki so pokazali pomanjkanje discipline in pa bojazljivost pred sovražnikom. Te oddelke je treba uporabljati na posebno nevarnih točkah bojišča, potem je treba ustanoviti dobro oborožene enote, ki naj jih postavijo v bojno črto takoj za manj zanesljivimi divizijami. Te enote bodo imele nalogo ustreliti vsakega ubežnika in omahljiveca.

Na Deržajevi razstavi akvarelov

V Ljubljani, 9. avgusta.

Kljub znanemu, staremu reku, da v vojni muze molče, se vrste slikarske in kiparske razstave bodisi v Jakopičevem paviljonu, bodisi v razstavnih prostorih Obersnelove galerije na Gosposvetski cesti. Zdi se, kakor da ravno sedanjí čas privlačuje in sili tako umetnike slikarje in kiparje k še intenzivnejšemu delu, kakor prav tako ljubitelje lepí umetnosti k posetu umetniških del in izdelkov, ki jih z nekako pobožno radovednostjo in notranjim zadovoljstvom ogledujejo.

K popularizaciji umetniških del moramo pohvalno pristiti razna umetniška vodstva po takih razstavah. Izkazalo pa se je, da je bila najsrečnejša zamisel, da umetniki sami vodijo po svoji razstavi ter tolmačijo svoja dela, saj ljudje radi spoznajo tudi slikarja osebo.

Včeraj dopoldne je bilo tako umetniško vodstvo po Edo Deržajevi slikarski razstavi akvarelov v Obersnelovi galeriji na Gosposvetski cesti in sicer je to opravil umetnik g. Edo Deržaj sam.

Številne ljubitelje umetnosti je torej tokrat pozdravil slikar g. Edo Deržaj sam ter takoj prešel k bistvu svojega vodstva po svoji razstavi k akvarelu kot zvrsti slikarske umetnosti.

Znano je, da je akvarel doma na Japonskem; tam so uporabljali slikarji namesto vodnih barv in barvic — raznobarvne tuše, v čemer so dosegli zavidno stopnjo. Po svojih trgovskih stikih so Japanci posredovali te vrste umetnost Angležem, ki pa so uporabljali že prave vodne barve, v čemer so se pokazali kot pravi mojstri. Vendar pri vsej stvari ni bilo brez slabih posledic, namreč njih akvarelne slike niso vzdržale jakosti svojih barv na svetlobi, posebno še, če je na njih vplivala močna sončna svetloba. Zaradi tega so ljubitelji umetnosti hranili take akvarele v mapah in v albumih. Slika pa je ustvarjena vendar zato, da se jo obesi na steno kot okras stanovanja, bodisi kot

drag in ljub spomin na krajino itd. Toda tak akvarel je imel s spominom isto usodo: s časom je obledel.

Da se temu odpomore, so skušali razni umetniki in kemiki ustvariti vodne barve, ki bi bile za svetlobo kolikor toliko neobčutljive, to se pravi, trajne. V tej smeri je napravil velikanski korak nemški slikar in kemik Ostwald, ki je iznašel v resnici vodne barve, to je — tekoče barvice, ki se hranijo v stekleničkah, ne pa kot trda snov v obliki gumbov, dobro znanih iz ljudske srednje šole tako dijakom kot raznim strastnim amaterjem. Omenjeni Ostwald je iznašel torej prave, tekoče vodne barve, ki ne puste na sliki nobenih sedeslin, vendar je sam priznal, da je v njegovem izumu, oziroma sistemu še odprti nekaj okenc za nadaljnja raziskovanja in spopolnitve.

In prav v tem je uspejo g. Ediju Deržaju napraviti znaten korak k cilju: dobiti azurno čiste in jasne vodne barve, ki obdrže svojo barvno jakost na sončni svetlobi, kar so dovoljno dokazali slikarjevi poizkusi.

To omenjeno barvno jakost in bogastvo dokazuje 40 razstavljenih akvarelov, od katerih je že nekaj prodanih. S tem je umetnik prepustil številnim obiskovalcem, da si sami ustvarijo svojo sodo o njegovih razstavljenih akvarelih in skicirke — oziroma popotne mape, kakor jih je sam nazval.

Za teh štirideset akvarelov ni potreben noben katalog saj je večina njih motiv z planin in jezer — bodisi pod zeleno ali belo odejo. Toda tu ni prav za prav nič bele, ne zelene barve; je nešteta lestvica čistih barv kot je zelenkasta planinska voda raznih planinskih rek, kot je sonce in nebo nad njima jutranja in večerna zarja zarja v skalah in drevesih, nad vsemi in znanimi krajinami bližnje in daljnje zemlje naše. Reči moramo, da je ta slovenska zemlja prelepa, kakor so prelepi akvareli, in slikarjevi spomini.

Včerajšnja nedelja

Ljubljana, 10. avgusta.

Tudi včerajšnjo, že drugo avgustovo nedeljo je bilo dovolj sonca. Balo smo se že, da bo podoba nekaterim pustim oblačnim dnevom zadnjega tedna, ko je bilo ožračje hladno, ob jutranjih urah pa kar pošteno mrzlo. Ko pa smo se včeraj prebudili in zagledali nad mestom meglo, smo takoj uganili, da bo lepo. Meglena tenčica je kmalu izginila in toplo sonce je začelo prigravati. Tisti, ki so jim sončni žarki dragi, so tudi včeraj pohiteli na bregove voda, kjer so se ves dan sončili. Za kopanje je bila voda precej hladna. Mokro kopel so si včeraj privoščili le najpogumnejši. Ilirijanci kopališče je bilo deležno kot po navadi velikega obiska. Enako lep obisk je imelo kopališče na Ljubljani. Da je bilo tudi v ljudskem kopališču od Pruskega mostu pa do Špice živahno, ni treba še posebej omeniti.

Z včerašnjo nedeljo je ljubljanska opera zaključila svojo letno sezono. V soboto so se z odrskih desk z uspehim večerom poslovili balletni mojstri, včeraj pa so kot zadnjo predstavo uprizorili »Trubadurja«. S to predstavo je vzel slovo tenorist Franci, ki odhaia navo mesto v zagrebški operi. Z včerašnjo predstavo so se vrata naše opere za nekaj tednov zaprla. Prostore bodo v tem prostem času očistili. Drama, ki je že precej časa zaprta, bo v torek spet začela s predstavami.

Veliko vrveža je bilo v Obersnelovi galeriji, kjer razstavlja svoja dela Edo Deržaj. Včeraj ob pol 11 je sam vodil številne prijatelje umetnosti po svoji razstavi in jim tolmačil dela. Umetnik razstavlja 42 akvarelov, po večini pokrajinske motive. Številni obisk dokazuje, da bo Deržajeva umetniška razstava doživela lep gmen in moralen uspeh, kar simpatičnemu slikarju iz srca želimo.

S Hrvaškega

Hrvaški vojskovodja Slavko Kvaternik je bil pred kratkim na obisku v Prijedoru in Sanjskem mostu, kjer si je ogledal s spremstvom nekatere vojaške položaje. Prebivalstvo mu je priredilo navdušene ovacije.

Preteklo soboto je več kot 100 članov in članice hrvaške Starčevićeve mladinske organizacije odpotovalo v Italijo, kjer bodo gostje italijanske fašistične mladine. Ob tej priliki si bodo ogledali Firenco, Venečijo, Rim ter še ostala večja italijanska mesta. Mladina bo ostala v Italiji mesec dni. To je ponovni znak, kako tesno je sodelovanje med Italijo in Hrvaško.

V soboto, na obletnico Radičeve smrti, so bile na Hrvaškem izobesene žalne zastave. Svečana maša zadušnica je bila v zagrebški katedrali. Veliko trgovin pa je bilo za časa maše zadušnice zaprtih.

Na zagrebškem mestnem poglavarstvu so začeli pripravljati novi mestni proračun za novo proračunsko leto.

V Zagrebu so bile znova zmenjane cene za iedila in pišaje po raznih gostinskih obratih.

V zagrebški Zvonimirovi ulici zdi grade lurdsko baziliko Matere božje. Svetišče bo kmalu dokončano, le cerkveni stolp bodo postavili šele prihodnje leto ali pa l. 1944, kajti graditelji nimajo toliko denarja, da bi tudi stolp postavili še letos. Marijino svetišče bo zgrajeno zgolj iz prostovoljnih darov.

Gradnja dvojne tira na progi Zagreb—Sotla hitro napreduje. Proračunska vsota za ta dvojni tir je izračunana na 76 milij. kun. Na progi bo treba narediti tudi dva nova mostova in sicer čez reki Krapino in Sotlo. Pri končni postaji bodo zgradili tudi obmejno poslopje.

Kakor v Zagrebu, tako so bile tudi po drugih hrvaških krajih maše zadušnice ob priliki obletnice Radičeve smrti.

„PAPRIKA MARICH“

Pepe rosso italiano. Italijanska paprika. Garentito puro. In vendita Zajamčeno čista. Dobi presso negozianti di Generi se v vseh trgovinah Alimentari e Comestibili živili.

DITTA M. MARICH
TORRE ANNUN. CENTRALE (Napoli)

Z Gorenjskega

Drobne iz Kranja. Te dni je bilo na trgu v Kranju na izbiro mnogo zelenjave. Gorenjski tednik piše, da naj trenutno polna miza služi gospodinjam za zimsko uporabo. Na trgu je bilo posebno mnogo jurčkov in zelne paprike. — Dolej je bil v Kranju običaj, da so bile ob nedeljah izložbe zaprte. Trgovinski gospodarski oddelek pa je sedaj izposloval, da bodo izložbe v bodoče tudi ob nedeljah odprte. — Dela na kranjskem stadionu so se spet pričela. Najprej bodo napravili skupno večbališče. S prostovoljnim delom so doslej napravili prostor za kino na prostem, obenem pa so dovršili tudi dovozne ceste na stadion. Te dni se je mudila v Kranju štabna voditeljica Rezi Sabukoschegg. Obiskala je tudi dekleta, ki so na vojni pomožni službi v mestu in okolici.

V Medvodah so te dni predvajali film »Stukas«. Udeležilo se ga je zlasti tovarniško delavstvo.

Tudi v Škofjo Loko so prišli na počitniško delo nemški dijaki in dijakinje, ki bodo dva meseca pomagali pri delu NSDAP. To je vesela slika požrtvovalnosti nemške mladine v vojni, piše gorenjski tednik.

Na Poljanah so nabrali pri zadnji zbirki za Rdeči križ 88 mark. — Pred dnevi je nastal požar pri posestniku Debeljaku št. 12. Le takojšnjemu nastopu domačinov in gasilcev je zahvaliti, da so ogenj preprečili.

V Sori pri Škofji Loki je bilo zadnje vroče dni izredno živo. Gorenjski tednik piše, da se je na tej reki zbralo toliko ljudi, ko jih lahko vidite le še na kakih italijanskih rekah. »Staro in mlado, možje in žene se hlade in odpočivajo v teh južnaško vročih poletnih dnevih v hladnih valovih plitve Poljanske Sore.«

V Dolu pri Ljubljani so ustanovili posebno društvo starih avstrijskih borcev. K društvu je pristopilo 58 članov. Vodi ga major a. D. Franz Globotchnigg. Med člani je tudi 85letni Ivan Zajc. Tovariši ga zaradi dobrega spomina nazivajo »živi koledar«.

Iz Radovljice. V radovljiškem okraju so bila krajevna zborovanja, ki so bila, kakor poroča gorenjski tednik, dobro obiskana. Na zborovanjih je stotnik Maier Kalbitsch podal načelne smernice. Novo sodelovanje pa zahteva zaupanja in odkritosrčnosti. V Radovljici se je po istem poročilu zbralo na tem zborovanju nad 3.000 ljudi.

Na steni nasproti Sv. Krvi se je smrtno ponesrečil, ko je hotel nabirati planike, 36letni dunajski frizer Edvin Germ. Padel je 200 metrov

S Štajerskega

V Škofji vasi pri Celju se je smrtno ponesrečila 21letna Silva Okren. Pokopali so jo na vojniškem pokopališču.

Po smrtni obsodbi si je sam prerezal vrat 40letni Franc Anton Boduch, ki ga je sodišče obsodilo zaradi številnih predkazni in ponovnih zločinov v četrtlet na smrt. Obsojenca so krvavega pripeljali v bolnišnico, kjer pa je kmalu umrl.

Mariborski dnevnik je posvetil v nedeljski številki kar celo stran velikemu organizacijskemu in delavskemu zborovanju v Trbovljah. Prinaša tudi lepe slike z zborovanja. »Cenite in spoštujte delavce, to so glavne in načelne misli tega članka.«

V Mariboru je umrla 72letna Marija Tunič; dalje so umrli 86letna Roza Rošker, 56letna Apolonija Hojnik, v Ptuj pa Ivana Rasteiger.

Na Frankolovem pri Celju so priredili pod vodstvom posestnika iz Lipe Šibana družabni večer borcev iz pretekle svetovne vojne. Prireditve se je udeležil tudi SA vodja Blaž.

V Šoštanj je umrl 57letni trgovec in posestnik Langus Ivan, večletni šoštanjski župan. Zapustil je soprogo, sina Milana, profesorja kemije, hčerko Vlado, cand. phil. in šestsoletca Marjana. Svojcem izrekamo naše iskreno sožalje.

V Libejah pri Celju je padel v borbi za nemško idejo in misel Štefan Vaš, oče 6 otrok.

globoko in obležal z razbito glavo. Pokojnika so pripeljali na Dunaj.

Na Gorenjskem sta preminula znana rojaka Kotnik Alojzij in Kočman Ivan, ki sta pred letom bivala v Ljubljani.

Na Gorenjskem in na Štajerskem bodo dali petrolej le proti posebnim nakaznicam. Vsi župani so morali do 5. avgusta poslati gospodarskim uradom spiske potrošnikov in potrebne količine. Količina količina bo dodeljena na posamezne nakaznice, bo nakladno objavljeno.

Gorenjski dnevnik prinaša daljši članek eslika o izpolnjevanju pošne službe v Celovcu, kjer pridno pomagajo dekleta in žene.

Na vzhodni fronti so padli naslednji rojaki: 22letni SS vojak Božidar Kovač, 23letni podčastnik Kurt Jamnik, Pg. Julij Schurian, dalje 26letni Helmut Langner; slednji je umrl v neki bolnišnici na severni fronti, bojeval pa se je na Poljskem in v bivši Jugoslaviji. Na južnem bojišču je padel 20letni Ivan Annmacht in 32letni Rudi Isopp.

„SAPOFOL“

La Saponella sintetica in fogli Sintetico mlti v lističih
Saponi liquidi — detersivi — scampo liquidi ed in polvere — parafina sintetica — pagamento anticipato — Tekoča mila — šampon tekoči in v prahu — sintetični parafin — Plaćljivo v naprej

GIORGES - Corso 28 Ottobre 31 - MILANO

S. S. van Dyne:

ZAGONETNA SMRT

KRIMINALNI ROMAN

GOSPODA BENSONA

Zastavil mu je še nekaj vprašanj, možakar pa ni vedel povedati nič drugega več in se je potem spet poslovil.

Tale zgodba o avtomobilu, če nič drugega, bo za kroniste privlačna, se je oglašil Heath.

Med zasliševanjem Me Laughlina je bil Vance videti raztresen in zdelo se mu je, da že takoj prvim besedam ni posvetil nobene pozornosti. Zdaj je spet vstal, zavezal in se počasi približal mizi, kjer je pobral enega tistih cigaret, ki so jih bili našli v kaminu. Posvajal ga je malo med palcem in kazalcem, pozorno ogledal oba njegova konca, odtrgal z nohti papirček in podihal tobak.

Heath, ki ga je ves besen opazoval, se je v hipu sklonil naprej na svojem stolu ter oblastno zaklical proti njemu: »Kaj pa vendar počenjate?«

Vance ga je začudeno in mirno pogledal.

»Samo tobak duham, nič drugega,« je odgovoril dobrosrčno. »Kar malo po sladkem diši, a dobra mešanica je to.«

Heath, ki je od jeze kar škripal z zobmi, ga je ošvrknil:

»Boljši bi storili, če vržete tistile ogorek nazaj tja, kjer je bil, gospod,« premeril ga je pri tem z očitnim zbadljivim pogledom in zatem nadaljeval:

»Ali ste morda strokovnjak za tobak?«

»Ne, hvalabogu,« je odvrnil prijazno Vance.

Markham je prav po diplomatsko posegel vmes.

»Nobene stvari se tu ne smeš dotakniti, Vance. Zdaj še ni mogoče vedeti, če ne bo morda ta ali ona stvar še velike važnosti. Tudi tle cigaretni ogorki bodo morda še pomemben dokaz.«

»Dokaz?« se je začudil Vance še prijazneje. »Misliš resno? Kako zabavno je vse to!«

Markham je bil videti strog, Heath pa, čeprav je bil še vedno precej besen, ni staval nobene pripombe več in se je posli zasmeljal. Čutil je, da je bil le malo preveč surov s prijateljem okrognega upravnika. Ni pa imel navade, da bi se igral s svojimi nadrejenimi.

Zavedal se je lastne moči, jo sklenil uveljaviti v polni meri ter je vsako nalogo, ki so mu jo zaupali, opravljal, ne da bi pri tem mislil na napredovanje v službi. To vztrajnost in stanovitnost, ki sta krasili njegov značaj, pa so njegovi nadrejeni tudi spoštovali in cenili.

Heath je bil čekat in krepak možakar, a v njegovih gibih je bilo tudi precej tiste ročnosti in spretnosti, kakor jo ima kak dobro izurjen rokobo-

rec. Njegove oči so bile modre, zelo živahne in prodorne, o laseh pa, čeprav je bil mož star nad štirideset let, še ni bilo niti sledu po kakšnih šmaricah...

Na splošno je bil Heath tak, kot so običajno ljudje pri policiji. Na njem pa je bilo še nekaj več: odlikovali sta ga nenavadna zmogljivost in silna volja.

Ko sem ga tisto jutro opazoval, sem ga nehote moral občudovati kljub njegovi očitni omejenosti.

»Kako je prav za prav zdaj s stvarjo, gospod narednik?« je vprašal Markham.

»Dinwiddie mi je sporočil le gola dejstva.«

Heath se je odkašljaj, da bi bil njegov glas čistejši, ter odvrnil: »Obvestila nas je malo pred sedmo uro Bensonova hišna, neka gospa Platz, ki je telefonirala na policijski oddelek, da je našla svojega gospodarja mrtvega. Prosila je, naj se kdo takoj za stvar zavzame. Razume se, da je bila novica brž sporočena ravnatelstvu. Mene tedaj ni bilo na policijski stražnici. Burke in Emery, ki sta imela službo, sta o zadavi obvestila nadzornika Morana in sta prihitela sem. Drugi policisti z našega oddelka so se podali na kraj umora. Nadzornik je prispel kmalu potem, se na hitro preprčal, kakšen je položaj, potem pa telefoniral meni, naj takoj pridem. Ko sem prispel, so bili policisti že odšli, dodeljeni pa so mi bili trije drugi možje z osrednjega policijskega urada, ki so se pridružili Brukeju in Emeryju. Nadzornik je poklical po telefonu tudi stotnika Hagedorna, ker je bil prepričan, da je dohodek tako resnega značaja, da je stotnika treba

takoj poklicati sem. Čim je prišel, sto bili takoj za njim tudi vi že tu. Nadzornik O'Brien je prihitel malo pred menoj. Zaslišal sem takoj Platzovo, moji možje pa so medtem pregledovali sobo.«

»Kje je tista gospa Platz?« je vprašal Markham.

»Zgoraj. Straži jo policist. Ona stane tu v hiši.«

»Zakaj ste prepričali gospoda doktorja, da je Benson umrl ob pol ene ponoči?«

»Platzova mi je dejala, da je tisto uro slišala pok, in takoj sem pomislil, da bi utegnil biti to vprav tisti, ki je ubil Bensa. In sklepam, da je moral biti, ker se tudi toliko drugih stvari čisto ujema s tem.«

»Mislim, da bi bilo dobro, če bi imeli ponoven razgovor s hišno,« je svetloval Markham. »Še prej pa mi povejte, če ste tu v sobi našli kaj sumljivega... Morda je tu le kakšna stvar, ki bi zahtevala večje pozornosti?«

Heath je skoraj neopazno kolebal, potem pa potegnil iz žepa suknjiča žensko torbico in par dolgih belih usnjenih rokavic, ter jih vrgel na mizo pred okrognega upravnika.

»Samo tole dvojce,« je pripomnil, »je našel eden policistov tamle na kaminu.« Markham je pogledal rokavice, zatem pa odprl torbico in stresel vse, kar je bilo v njej, na mizo. Stopil sem bližje in opazoval. Vance ni niti vstal, pač pa je mirno kadil dalje svojo cigareto.

Torbica s finim zlatim okvirom in z drobnimi safiri okrašeno zapono je bila izredno majhna. Očividno je morala to biti večerna torbica.

Stvari, ki so bile v njej in ki si jih je Markham tedaj ogledoval, so bile: ploščata svilena cigaretna škaltica, zlata steklenička, v kateri je bil parfum »Fleur d'amour« tvrdke Roger in Gallet, škaltica za puder in lepilo, kratek srček cigaretni ustnik iz jantara, rdečilo za ustnice z zlatim natikom, planetni robček z monogramom »M. St. C.« v kotu ter ključ za ključavnico »Yale«.

»Tole bi utegnili biti dobra sled,« je pripomnil Markham in pri tem pokazal na robček. »Mislim, da ste si natančno ogledali vse te predmete.«

Heath je priklimal ter odvrnil: »Smatram, da je torbica last ženske, s katero je bil Benson skupaj prebil zadnji večer. Sobarica mi je dejala, da je imel Benson domene in je šel v večerni obleki ven večerjat. Ni pa ga slišala, da bi se bil vrnil. Vsekakor ne bo preveč težko najti gospodično »M. St. C.«.

Markham je znova vzel v roko cigaretno dozo, jo odprl ter jo obrnil. Iz nje je padlo nekaj mrvice tobaka na mizo. Heath je kot bi trenil skočil pokonci.

»Morda sta bili tisti dve cigareti, katerih ogorka sta se našla v kaminu, iz tole škaltice,« je dejal. Vzel je v roke ogorek, ki je bil ostal še nedotaknjen, in si ga ogledoval. »Vprav ženska cigareta je bila to. In kaže tudi, da je bila pokajena z ustnikom.«

»Oprostite, če sem drugačnega mnenja, gospod narednik,« je počasi spregovoril Vance. »Ogorek je na koncu nekoliko rdeč od ličila. Ni lahko to opaziti, ker je na požadeni strani.«

»Nov šopek na srcu Ljubljane«

Ljubljana, 10. avgusta.

Vsakdanje enoličnost življenja, ki se odigrava v srcu Ljubljane, ob belem trimostovju, je zadnje dni pretrgal majhen dogodek, ki je vsaj za trenutek pritegnil nase pozornost tistega dela ljubljanskega občinstva, ki se vsak dan suče okrog živilskega trga in po njem. Z dišečimi jabolkami in breskvami obložene stojnice so seveda tudi precej pripomogle, da je okrog njih in tako tudi ob vsem robu novih tržnic, pa še naprej čez trimostovje na Marijin trg vse še bolj oživelo.

Na konici belega stebrišča ob Ljubljani, tik ob spodnjem od treh mostov, pa se je čez noč odel v zelenje in cvetje ljubek cvetlični paviljon, ki si ga je mojster zamislil kot nekaj »uvoda« v novo urejeni trg. In vprav pred njim so se dni začudeno postajali Ljubljanci, kakor da jim ne gre v glavo, kako je moglo iz tiste »kapelice«, ki je takoj po svojem rojstvu morala prenesti toliko opazk, nastalo nekaj tako mičnega, vabljivega. To je bil dogodek, čeprav v primeri z drugimi majhnimi dogodki, ki pa je znova pokazal, da so Ljubljanci res s srcem pri rožah, zlasti še, če jih človeška roka razpostavi s tolikšno spretnostjo in s tolikšnim okusom, kakor jih je tu.

Mimogrede povedano, Ljubljanci se sploh radi spoddikajo nad vsako novostjo in jo skritizirajo, posebno ko je še »v povojih« in še nima tiste podobe, kakršno si je zamislil inženir, ki je delal zanj načrt. Spomnite se samo, kako se je tedaj, preden je naš Tivoli dobil sedanje lice, veliki večini Ljubljancev zdelo neizmerno škoda tistih košatih kostanjev in senec na klopcah pod njimi. Zadostovalo je, da se je le eden malo spoddiknil nad to preureditvijo, in že je šlo od ust do ust: »Si videl, kaj so naredili z našim senčnatim Tivolijem? Pravo puščavo! Kdaj se bo spet kaj zraslo! Še tisto malo senec, kamor se je utrujeni človek lahko šel malo oddahniti in pohladi, so nam vzeli. Zdaj se bomo lahko hodili tja parit,

ne pa hladit.« Takšne in podobne očitke si slišal tedaj vsepovsod, in tudi mojster, ki si je zamislil sedanje podobo Tivolija, sprehačališča, ki ga res vse občuduje — tudi tuji — od sila vseh, da se kar ne more ločiti od nje — da, tisti mojster je moral biti res trden, da je vse toliko »lubeznive« pohvale prenesel. Danes pa očitkov na račun preureditve Tivolija že davno ne slišiš več. Nasprotno, kar nekam čudovito ponosni smo postali vsi na to svoje krasno sprehačališče in gotovo bi se vsakemu zelo »utaknilo«, če bi ga spomnil na to, da je bil nekoč tudi on med tistimi, ki bi še naprej radi posedali pod starimi tivolskimi kostanji.

No, pa povemo le mimogrede, ker smo prav podobno kritiko slišali tudi pred nedavnim, ko so začele vstajati nove mesarske stojnice s »spovednicami« ob dveh presledkih stebrišč, ko so začele dobivati svoje pravo lice ribnice s tistimi nesrečnim stebrom, ki kakor stolp v Pisi stojijo postrani — namenoma ali po naključju, bogve in nazadnje, ko so spravili pod streho zidani cvetlični paviljon, ki ga je tako silno občutljivo oko Ljubljancev brž proglasilo za »kapelo«, kakor da se na noben način ne more otresti tiste večne pesmi o »žalah«.

Kakor pa je nekoč počasi le izzvenela očitajoča pesem o »tivolskem razdejanju«, tako se tudi že zdaj samo še čisto nalahno, kakor od neke daleč sliši napev o »mesarskih žalah«, ki ga je že skoraj čisto zadušila mogočna himna o napredni in sodobni Ljubljani.

In ljudje, ki jih je preteklo soboto kot običajno vodila pot čez trimostovje na živilski trg, so spet za trenutek obstali kakor od začudenja in prišlunili »novim akordom«, ko so nenadno zagledali pred seboj mično urejeni, vabljivi cvetlični paviljon, ves v bogatih barvah poletnih rož, nič več podoben nepriazni, »mrzli

kapeli«, cvetlično prodajalno, ki si jo je kot svež pisan cvet pripela na samo srce živahno razpoložena Ljubljana ob trimostovju.

Nedeljski športni dogodki

Meddržavni plavalni dvboj Hrvaška : Slovaška

Zagreb, 9. avgusta.

Včeraj in danes je bila v Zagrebu velika plavalna prireditev: dvboj med najboljšimi slovaškimi in hrvaškimi plavalci. Velika plavalna tekma je bila v plavalnem bazenu SK Zagreba na Savi, ki je bilo za to primerno urejeno, posebno kar se tiče občinstva. Oba dneva je bilo pri prireditvi veliko gledalcev, ki so navdušeno vzpodbujali domače, pa tudi gostom priznavali z odobravanjem njihove uspehe. Veliko zanimanje občinstva kaže, da je lepi plavalni šport v mladi hrvaški državi pognal globoke korenine in ima na svoji strani številne pristaše. Ob začetku sobotne prireditve so bili običajni pozdravni nagovori pri katerih so bili navzoči tudi vodilni hrvaški športni voditelji.

Rezultati sobotnega tekmovanja:

400 m prosti stil: 1. Miloslavč 5:13,2. To je dozdaj najboljši čas, ki ga je kateri Hrvat dosegel na tej progi in je zato priznan kot nov državni rekord. — 2. Defilipis, šele na tretjem mestu vidimo Slovačka.

100 m hrbtno: 1. Davor 1:17, 2. Potokar 1:19,2, 3. Klobutski (Slovaška) 1:21.

Stafeta 4x100 m: 1. Hrvaška v času 5:33,1. Čas je prav dober in predstavlja nov hrvaški državni rekord.

100 m prosti stil: 1. Miloslavč (Hr.) 1:00,2, nov hrvaški rekord. 2. Stakula (Hr.), malo slabše od prvega, 3. Ternar (Sl.) 1:00,6.

S tekmovanjem so danes nadaljevali in so bili doseženi tile rezultati:

1500 m: 1. Miloslavč 20:43,5 (nov državni rekord), 2. Defilipis (Hr.), 3. Ruderer (Sl.).

Stafeta 4x200 m: 1. Hrvaška v postavi Rožnar, Defilipis, Miloslavč, Stakula. Stafeta je preplavala progo v času 10:43,5, kar predstavlja spet nov državni rekord. 2. Slovaška v času 10:44,00, kar predstavlja nov slovaški državni rekord na tej progi.

200 m prsno: 1. Madrla (Sl.) 3:40,0.

Kakor je iz navedenega razvidno so se plavalci prav dobro odrezali in postavili kar vrsto novih državnih plavalnih rekordov.

Hrvaško državno kolesarsko prvenstvo

Zagreb, 9. avgusta.

Danes dopoldne je hrvaška kolesarska zveza izvedla letno kolesarsko državno prvenstvo za seniorje in juniorje. Letošnja kolesarska proga je bila ista kot lansko leto in je bila dolga za juniorje 127 km, za juniorje pa 83 km. Seniorjska proga je bila zelo naporna in je vodila čez velike klance, ki so bili tudi nevarni in so morali biti dirkači zelo previdni, da ni prišlo do kakšne nesreče. Posebno nevarna je bila proga na odseku Desenica—Zagorska sela, kjer ima cesta razen klancev tudi velik vzpon. Udeležba tekmovalcev je bila prav lepa in borba na celi progi zelo

ogorčena. Posebno pri seniorjih so prišli na start vsi, ki kaj pomenijo v hrvaškem kolesarstvu.

Posebno ogorčena borba je bila med zmagovalcem Horvatićem in pa Prosenikom. Zmagovallec je pustil Prosenika zadaj komaj za štiri kolesne dolžine. Zmagovallec Horvatić je prevozil omenjeno progo v času 3:58:5,2. Na drugo mesto se je za navedeno dolžino plasiral Prosenik, tretje mesto pa je zasedel Pokupce v času 3:10:00. Njim sledijo tile tekmovalci: 4. Solman, 5. Rebrović in še številni drugi.

Pri juniorjih pa je dirka končala takole: 1. Vodojpa v času 2:45:5, 2. Grobotelj 2:51:3, 3. Buković, 4. Horvatin.

Zanimanje gledalcev za dirko je bilo veliko, pa ne le v Zagrebu samem, kjer je bil start in cilj, ampak tudi po podeželskih vaseh, kjer so kmetje z zanimanjem sledili poteku dirke, ki je določila letošnjo hrvaškega kolesarskega prvaka v obeh skupinah.

Športne vesti

Včerajšnja nedelja je bila kaj živahno tudi v helsinškem olimpijskem stadionu, kjer so se pomerili v lahkoatletski prireditvi odlični tekmovalci s Finske, Švedske in Madžarske. Zanimanje občinstva za tako obsežno prireditev je bilo zelo veliko, saj že dolgo časa niso imeli prilike, da bi videli tako lepe borbe kot so bile včerajšnje. Nekateri rezultati:

5000 m Genej (Madžarska) 14:44. — Znani Finnc Mäki je prišel šele peti na cilj. Vzrok za to je bil ta, da je prišel na tekmovalje naravnost z bojišča.

Skok s palico: zmagal je Madžar s skokom 3:80 m.

Skok v višino: Nillson 1:95 m.

110 m zapreke: Vitas (Madž.).

2000 m: Höllström (Švedska).

4000 m: Kostruka (Finska).

10.000 m: Vailon (Finska).

Na dolgih progah so prednjačili Finci, pa tudi Madžari so se dobro odrezali in zasedli v nekaterih disciplinah prva mesta.

V Stockholmu je bila včeraj velika plavalna prireditev na kateri so nastopili tudi nekateri inozemski plavalci. Omembe vreden je čas, ki ga je na progi 200 m dosegel tekmovalac Silling. Omenjeno progo je preplaval v času 2:49. Pa tudi na 400 m prosti stil je bil dosežen lep čas 5:00,4.

V stockholmskem predmestju je bila včeraj zaključena 6 dnevna kolesarska dirka. Zmagovalca na tej dirki in s tem novi kolesarski prvaka je postal Jonasson, ki je prevozil določena progo v času 39:4:53.

Slovaški vojakji bodo v času od 9. do 16. avgusta priredili več kolesarskih tekem.

V Belgradu je bila včeraj na sporedu velika nogometna tekma med starima rivaloma BSK in Sportnim klubom 1913. Po težki, a lepi borbi je zmagalo moštvo BSK z rezultatom 1:2. Prvi del igre je ostal brez gola.

Določitve glede zatemnitve

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podlagi svojih odredb 6. junija 1941-XX, št. 42 in 1. julija 1942-XX, št. 103, glede na potrebo, da se določi nov urnik za zatemnitve,

odreja:

Čl. 1. Do nadaljnjih odredb se je treba ravnati po določilih glede zatemnitve, ki bo trajala od 21.30 pa do 5 zjutraj.

Čl. 2. Vsa druga navodila v odredbi 6. junija 1941-XX, št. 42, ostanejo nespremenjena.

Čl. 3. Nova odredba stopi takoj v veljavo in bo objavljena v uradnem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana, 10. avgusta 1942-XX.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli.

Ljubljana

Koledar

Danes, ponedeljek, 10. avgusta: Lavrenčij.
Torek, 11. avgusta: Tiburcij. m.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Komolar, Vič-Tržaška cesta.

Sv. maša za rajne Moravčane bo v torek, 11. t. m. ob 7 v frančiškanski cerkvi pri glavnem oltarju.

Umrl je 8. t. m. ob 1 popoldne g. mornariški nadkomisar 1. klase Franc Kusman v 86. letu svoje starosti. Pogreb bo danes, 10. t. m. ob 5 popoldne iz Zal, kapela sv. Jakoba, na pokopališče pri Sv. Križu.

I Sprejemni izpiti za I. razred gimnazije. Nov tečaj iz vseh predmetov se začne 10. avg. Pouk iz vseh predmetov (računstvo, slovenščina, zemljepis, zgodovina, prirodopis in risanje) je temeljit. Prijavljanje vsak dan od 9 do 12: Trgovski dom, Gregorčičeva 27, pritličje.

Vsem državnim upokojencem! Finančna direkcija v Ljubljani razglasa: Državni upokojenci in upokojenke, ki jim izplačuje pokojninske prejemke finančna direkcija v Ljubljani, naj čimprej prosijo za potrdila o velikosti uslužbenškega davka, ki jih bodo potrebovali ob vpisu otrok v šolo prihodnje šolske leto zaradi odmere šolnine. Prošnjam, kolkovanim s kolkom za 4 lire, naj prilože za vsako potrdilo kolok za 8 lire, za vsak zaposleni uradni prepis potrdila po kolok za 4 lire. Tisti upokojenci in upokojenke, ki plačujejo razen uslužbenškega davka od svojih pokojninskih prejemkov tudi davek po kateri drugi obliki, naj v svoji prošnji navedejo, pri kateri davčni upravi so obremenjeni za neposredni davek.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Torek, 11. avgusta ob 17.30: »Učiteljica«.

Izven. Čene od 10 lir navzdol.

Sreda, 12. avgusta ob 17.30: »Kralj na Betajnovci«, Izven. Čene od 10 lir navzdol.

Sobota, 15. avgusta ob 17: »Kovarnstvo in lju-bezen«, Izven. Čene od 10 lir navzdol.

Nedelja, 16. avgusta ob 17.30: »Učiteljica«.

Izven. Čene od 10 lir navzdol.

Non occorre chiederlo al primo che passa...

Ni treba spraševati mimoidočih...

basta il tuo buon senso per convincerti che devi rischiare 12 Lire per tentare di svegliarti millionario. Già 24 possessori di un biglietto lo sono diventati. Può essere questo il tuo turno. Apri la porta di casa tua alla Fortuna comperando oggi stesso qualche biglietto.

zadošča že tvoj zdravi razum, da se boš prepiral, da moraš tvegati 12 lir, da poskušaš zbuditi se milijonar. Ze 24 lastniki po eno srečko so to postali. Lahko je sedaj vrsta na tebi. Odpri vrata svojega doma Sreči s tem, da kupiš še danes kako srečko.

REGALA MILIONI

a chi acquista un biglietto per L. 12—

DARUJE MILIONE

tistemu, ki kupi srečko za Lir 12—

V. HEISER

66

Zdravnik gre križem svet

Pred pojedino, med obedom samim in po njem jedo semena melon, ki jih močno cenijo. Kitajci jim zelo spretno iztisnejo jedra z zobmi, za mene pa je bilo kmalu jasno, da stvar zahteva mnogo vaje. Na mizo so prinašali tudi najrazličnejša in bogata kitajska vina. Meni je bilo najljubše vino »Sučave«.

Mnoge kitajske jedi so imenitne, le tu pa tam naletiš na kako izjemo. Na neki pojedini v Hangčavu so nam kot glavno jed ponudili neke vrste živih kebrov številnih nog in dolgih nekaj centimetrov ter po barvi podobnih rjavim hroščem. Prinesli so jih na mizo v posodi, ki je bila pokrita s steklenim zvoncem. Na Kitajskem sodijo, da si slabo vzgojen, če od vsake ponujene jedi ne vzameš vsaj malenkost. Pokrov sem moral urno odkriti ter s palčičkami zgrabiti uporno živalco, jo potlačiti v usta ter pogoltniti, preden se je mogla zganiti. Videl sem, da je treba res precej poguma, če hočeš nesrečnega kebra ugrizniti. Ker sem pa bil šele začetnik v takih stvareh, se je živalica zmeraj začela gibati v ustih, preden sem ji mogel zadati smrtni udarec.

Jedel sem že najrazličnejše jedi v najrazličnejših deželah. Vedno me je

presenečalo, da Amerikanci in Evropejci v tropskih deželah zapravljajo mnogo denarja za užozeno sadje, ko so jih vendar obdajali najiminennejši krajevni pridelki.

Prvič sem slišal govoriti o »mangue«, ko sem prišel na Filipine. Z ladje »Rohilla Maru« sem se izkrcal v Manili ob šestih zjutraj in v hotel sem dospel ravno ob osmih, ko je bil čas prvega zajtrka. Blizu moje mize je sedela neka ameriška gospa, ki je naročila čuden sad lepe rumene barve. Zlezel sem si kaj novega in hotel sem priti do boljšega poznanja te dežele. »Rad bi eno takihle«, sem dejal natakarku.

Da ne bi vzbujal videza neznanca, sem pozorno opazoval, kako gospa ravna s svojimi obračala ga je, potem pa prav spretno razpolovila in jedla z žličko. Vse je bilo videti kar se da preprosto. Tudi jaz sem obračal svoj mango, da bi ga prerezal, ker ga pa nisem mogel z isto lahkotno razpoloviti, sem pritisnil s silo. Takoj me je sok obrizgal po rokah in ostrdal ves prt. Ko sem ga naposled le odprl, sem se ga lotil z žličko, a še zdaj nisem mogel prav do soka. Zato sem ga stisnil in na mah mi je tenek curek kakor iz vročega vreca

obrizgal čelo. Počutil sem se prav nerodno in radoveden sem bil, koliko oseb me je opazovalo pri mojih junastvih.

Spet sem kradoma pogledal gospo ter opazil, kako je vzela debelo jedro, ki je imelo obliko ledvičke, zasedala vanj vilice in ga mirno in dostojanstveno jedla. Jaz sem se ga lotil z isto nebriznostjo. Pritisnil sem vilice na jedro, kakor sem videl gospo, a niso se hotele zasedati vanj. Pritisnil sem še močneje: zaman! Gostje okrog mene so se drezali s komolci in čutil sem, da je mnogo pogledov zapicenihi vame. Ves obupan sem poskušal znova, a bolj ko sem pritiskal, slabše je bilo. Žile na vratu so se mi napele, obraz mi je bil sinjerdel. Hotel sem uspeti, naj velja, kar hoče. Zdaj me je vsa dvorana opazovala. Ko sem pritisnil z vso silo, so vilice nenadoma spodrsnile in veliko ploščato jedro je kakor krogla sfrčalo skozi jedilnico ter glasno udarilo ob nasprotno steno in ee s hrúščem zakotalilo po tleh. Ljudje okrog mene so kar prasnili v smeh, tako jih je moje početje zabavalo.

Potem so mi na kratko pojasnili, kako bi moral ravnati. Prva moja napaka je bila, da nisem skušal rezati od krajišča pečlja, marveč sem z nožem pritiskal proti smeri tkiva. Isto napako sem zagrešil, ko sem skušal z žličko izžemati sok. Ko sem se naposled spravil na jedro, nisem vedel, da je treba vilice zapiciti zob za zobom v mehke

dele med trdimi izrastki. Tudi če ješ sad prav skrbno, se vendar zlahka z njim umažeš. Sok zapuščja neizbrisne madeže, ki polagoma poörnijo. Kadar mango dozori, najdeš na vsem otočju komaj kak prt, ki ne bi bil zamazan. Ljudsko reklo pravi, da sad najbolj brezskrbno užiješ, če ga ješ v kopalni kadi.

Po svojem ne preveč sijajnem začetku sem se temeljito poglobil v težko umetnost, kako je treba jesti mango, tako da so me nazadnje zelo pogosto vabili na obede v Malacanann. Vselej, kadar je generalni guverner imel v gosteh odličnike, ki niso poznali mangov, so me poklicali. Ker bi veljalo za neollikano, da bi guverner goste sam učil, kako je treba s tem sadežem ravnati, me je predstavljaj kot zdravstvenega ravnatelja, ki bo jedcem lahko pokazal, kako naj se mango po zdravstvenih načelih pravilno zaužije.

Tako sem na Filipini postal učitelj za pravilno uživanje mangov.

Prav čuden sad je tudi »durian« (duris Zibethinus), ki raste na visokem drevesu in je debelejši od velike pomaranče. Na koži ima polno bodic in v njem so semenska jedra, ki ob dozoritvi poörnijo. Nekeč sem ga skušal jesti: zamašil sem si nos, pa ni bil tako slab, kakor sem se spočetka bal. Res pa je, da ima bolj oster in ogabnejši vonj kakor kateri koli sad na svetu. Zasmrjeno stršišče in dobro dozorel gorgonzolski sir sta milga vonja v pri-

meru z njim.

Nekeč sem bil na potovanju s svojim pomočnikom dr. Wilburjem A. Sawyerjem, ki je zdaj ravnatelj »Mednarodnega zdravstvenega oddelka«. Bila sva na vlakcu, ki vozi iz Bangkoka v Penang. Jedinega voza ni bilo, zato sva imela s seboj v torbici jestvine. V najinem oddelku je sedel Kitajec, ki je okrog pol dne na neki postaji kupil zreli durian in ga začel skrbno razrezovati. Durian že smrdi, kadar je še cel, neskončno bolj pa še, če ga začneš lupiti. Poklicala sva nadzornika ter mu povedala, da takega smrdu ne moreva več prenašati in ga prosila, naj sopotnika pregovori, da bi svoj durian jedel zunaj na pločniku. Potem se je Kitajec mirno umaknil ven in svoj durian pospravil z vidno elastjo.

Komaj pa se je naš možakar vrnil, sva začela odvijati kruhke, obložene s šunko in se jih pridno lotila. Kmalu pa je začel Kitajec stresati z glavo in vihati nos ter nekaj mrmrati, kakor da ga je prevzel grozen stud. Potem da ga je prevzel nadzornika in mu nekaj povedal po malajsko. Železniški uradnik se je obrnil proti nama ter naju vlnudno prosil, naj bi zaužili svojo jed zunaj na pločniku. Ker je Kitajec prej tako lubeznivo ustregel najini prošnji, sva mu morala vračati z enako dobroto. Ko sva pospravila svoje nedolžne kruhke in se vrnila v voz, naju je premeteni Kitajec sprejel s hudomušno nasmejanim širokim obrazom.

Kitajsko-japonska vojna

Po mednarodnem pravu to ni vojna, temveč samo »spor«, ker vse doslej niti Kitajci niti Japonci niso vojne napovedali

Pred mesecem dni je poteklo že pet let, odkar je izbruhnila vojna med Japonci in Kitajci. V noči na 8. julij 1937 je prišlo pri mostu Marca Pola v bližini mesta Lukou-Ciao, jugozahodno od Pekinga, do spopada med oddelki japonske pehote, ki se je urila, ter kitajskimi četami. Iz tega spopada se je rodila vojna med omenjenima dvema vzhodnoazijskima silama, vojna, ki ima svoje posebne značilnosti. Prva posebnost je v tem, da v smislu mednarodnega prava vse do danes to ni prava vojna, pač pa samo »spor«, kajti nobeden od nasprotnikov, niti Kitajci niti Japonci, vse doslej še niso prišli do tega, da bi vojno napovedali, čeprav se na obeh straneh vojskujejo milijoni vojakov.

Nekaj svojestrane je tudi, da se je ta napovedana vojna že oktobra 1938 na bojiščih nekako »končala« in sicer z zavzetjem Hankaua 21. oktobra ter Kantona 27. oktobra 1938 po Japoncih. Od tedaj dalje so se Kitajci v glavnem omejili na gverilsko vojskovanje, Japonci pa na manjše ofenzive, n. pr. proti Cangši in Nankingu. Šele najnovejša japonska ofenziva iz Birmanije v pokrajini Yunan in Čekiang so položaj nekoliko spremenile.

»Požigalna« in »utrujevalna« vojna

Oba vojskujoča se tabora sta videla v gospodarski vojni možnost, spraviti nasprotnika na kolena, prvi čemer naj bi bil čas njun zaveznik. Kot sredstvo za gospodarsko vojno je maršal Čangkašek propagiral »požigalno vojno« in vojno z izčrpanjem nasprotnika oziroma »utrujevalno« z izčrpanjem nasprotnika oziroma »utrujevalno« vojno. »Požigalno vojno«, ki jo pogosto imenujejo tudi »taktiko požgane zemlje«, je vodila naslednja temeljna misel: Spričo velike vojaške premišljenosti Japoncev se je maršal Čangkašek moral izogibati odločilnemu spopadu z Japonci ter prepustiti prodirajoči japonski vojski širne kitajske pokrajine. Kitajske čete pa ne izpraznjujejo tistih dežel, ki jih morajo zapustiti, tako kakor je sicer navada, kadar se kakšna vojska umika, pač pa z neizprosno doslednostjo spreminjajo lastne dežele v pušče in popolno razdejanje. Japonce čete osvajačo torej puščavo namesto prej tako cvetoče pokrajine.

Pod »utrujevalno vojno« pa Kitajci razumejo svoje temeljno pojmovanje strategije, t. j. način vojskovanja, ki je preračunan na ogromni kitajski prostor in na pridobivanje na času. Cilj takšnega načina vojskovanja je, z zavlačevanjem vojne pripraviti japonsko gospodarstvo do tega, da bi se izčrpalo in slednjič odpovedalo.

Isti cilj skušajo doseči tudi Japonci

Zasedbo najvažnejših kitajskih pokrajin, z zavlačevanjem vojne in predvsem z blokado. Manjši vojaški nastopi v zadnjih letih so imeli zato v prvi vrsti namen, vedno bolj izpopolniti zaporo okrog Čungkingške Kitajske. Z zavzetjem Birmanije je bil ta cilj v veliki meri dosežen. Maršal Čungkašek ima danes z zunanjim svetom zvezo samo še po »rdeči cesti«, to se pravi preko Rusije. Po tej poti pa so možnosti prometa precej omejene.

Obračun petletnega vojskovanja

In če se vprašamo po uspehih petletnega vojskovanja med Japonci in Kitajci, pridemo do

Električne centrale na veter

Prvo so razkazovali pred nekaj leti na velesejmu v Leipzigu, največjo pa imajo v Ameriki - Vetrnica v premeru 53 m!

Pred nekaj leti so na velikem velesejmu v Leipzigu razkazovali edinstveno napravo, ki je vprav zaradi svoje posebnosti vzbujala izredno zanimanje. Bila je to majhna električna centrala na veter. Na vrhu železnega stolpa je bila vetrnica v obliki nekakšnega torpeda z velikim kolesom na lopatice, nekakim propelerjem. V notranjstvi torpeda je bil dinamo-stroj, močan kakšnih 5 kw in z nekaj več kot sedmimi konjskimi silami.

Toda doslej sila vetra — piše poročevalec CE — niso še bogve kako izkoriščali kot pogonsko sredstvo. To pa predvsem zaradi tega, ker je veter zelo nestalna sila, ki se nanjo kakšna industrija ne more zanašati. Danes pa, ko je vsak kilogram premoga in vsak liter bencina ali nafte dragocen, pa se nič več ne zdi tako neumna misel, izkoristiti v čimvečji meri tudi silo vetra, da se prihranijo drugi viri pogonske sile.

zaključka, da sicer še ni mogoče precenti, kdaj se bo ta vojna končala in kako, da pa je Čungkingška Kitajska v zadnjem času izgubila obstojnost, ki so odločilnega pomena. Nasprotno pa se je položaj Japonske v najnovejšem času bistveno okrepil. Samo po sebi je umevno, da se v vsaki vojni gospodarske sile vojskujocih se taborov izrabijo, izčrpajo. Vojna na Kitajskem se je v tem oziru za Japonce sukala tako, da so pozitivni činitelji prevladali nad negativnimi. Ta ugotovitev drži, če pomislimo, na kakšno stopnjo se je dvignilo domače japonsko vojno gospodarstvo, kako so Japonci znali pobiti nasprotnikovo pojmovanje gospodarstva in kako so svoje vojno gospodarstvo okrepili z zasedbo gospodarsko silno važnih pokrajin.

Japonski vojni pohod na Kitajsko ni bil v vojaškem oziru nikdar tak, da bi Japonci morali namah spreminiti japonsko mirnodobno gospodarstvo v celoti v vojno gospodarstvo, kakor se je to zgodilo n. pr. v Nemčiji po letu 1939. V skladu z razširjenim vojnega pozorišča na Kitajskem so Japonci izdali od časa do časa odgovarjajoče gospodarske ukrepe. Takšno prakso si je Japonska pač lahko dovolila, ker je bila zaradi hitrih vojaških uspehov v prvem letu vojne vojaška pobuda na kitajskem bojišču popolnoma v njihovih rokah. Ker od jeseni leta 1938 ni bilo na teh bojiščih kakšnih pomembnejših vojaških dogodkov, japonsko gospodarstvo ni doživelo kakšnih posebnih sprememb, ker jih vojna ni zahtevala. Čungkingška vlada pa ne razpolaga niti z vojnimi potrebščinami niti z gospodarskimi sredstvi, da bi zmogla učinkovito ofenzivno gospodarstvo vojno proti Japonci. S tem, da Kitajci za seboj vse požigajo in uničujejo, pač ne morejo prav nič škodovati japonski gospodarski moči.

Vseh teh pet let vojne s Kitajsko je bila

Japonska v boljšem položaju

in nje nasprotnik ni mogel takoj ograjati japonske gospodarske moči z učinkovito gospodarsko vojno. Nasprotno se je Japonski posrečilo povečati svojo oboroževalno sposobnost s tem, da je zasedla tri severne kitajske pokrajine, vsa važnejša obalna mesta ter izlive kitajskih rek in nazadnje še ves ogromni jugozahodni azijski prostor. Kitajsko-japonska vojna Japonske gospodarsko ni prav nič izčrpala. Japonci so celo lahko delali na zalogo in obenem krili sproti vse svoje vojaške potrebe.

Že kmalu po izbruhu kitajsko-japonske vojne se je pokazalo, da bo Japonsko težko gospodarsko izčrpali. Sklenjeno je bilo, uporabiti 40 odstotkov produkcijske sile za vojno s Kitajsko, 60 odstotkov pa za oboroževanje. Od najvažnejših vojnih potrebščin so jih porabili celo leto okrog 20 odstotkov za Kitajsko, 80 odst. pa za splošno oborožitev. Letalstvo in motorizirane oddelke so na ta način v zadnjih letih lahko izredno okrepili, tako da danes utegne biti j

Japonska vojaška sila po petih letih trikrat večja

kot je bila pred petimi leti, ko se je začela ta dolga, še do danes nenapovedana vojna s Kitajsko. Amerikanci in Angleži, ki so si predstavljali, da bodo imeli opravka z gospodarsko izčrpano Japonsko, izčrpano zaradi kitajske taktike zavlačevanja vojne, so se vsaj dozdaj morali prepričati, da je bil njih račun napačen.

Že kmalu po izbruhu kitajsko-japonske vojne se je pokazalo, da bo Japonsko težko gospodarsko izčrpali. Sklenjeno je bilo, uporabiti 40 odstotkov produkcijske sile za vojno s Kitajsko, 60 odstotkov pa za oboroževanje. Od najvažnejših vojnih potrebščin so jih porabili celo leto okrog 20 odstotkov za Kitajsko, 80 odst. pa za splošno oborožitev. Letalstvo in motorizirane oddelke so na ta način v zadnjih letih lahko izredno okrepili, tako da danes utegne biti j

Že kmalu po izbruhu kitajsko-japonske vojne se je pokazalo, da bo Japonsko težko gospodarsko izčrpali. Sklenjeno je bilo, uporabiti 40 odstotkov produkcijske sile za vojno s Kitajsko, 60 odstotkov pa za oboroževanje. Od najvažnejših vojnih potrebščin so jih porabili celo leto okrog 20 odstotkov za Kitajsko, 80 odst. pa za splošno oborožitev. Letalstvo in motorizirane oddelke so na ta način v zadnjih letih lahko izredno okrepili, tako da danes utegne biti j

Že kmalu po izbruhu kitajsko-japonske vojne se je pokazalo, da bo Japonsko težko gospodarsko izčrpali. Sklenjeno je bilo, uporabiti 40 odstotkov produkcijske sile za vojno s Kitajsko, 60 odstotkov pa za oboroževanje. Od najvažnejših vojnih potrebščin so jih porabili celo leto okrog 20 odstotkov za Kitajsko, 80 odst. pa za splošno oborožitev. Letalstvo in motorizirane oddelke so na ta način v zadnjih letih lahko izredno okrepili, tako da danes utegne biti j

Že kmalu po izbruhu kitajsko-japonske vojne se je pokazalo, da bo Japonsko težko gospodarsko izčrpali. Sklenjeno je bilo, uporabiti 40 odstotkov produkcijske sile za vojno s Kitajsko, 60 odstotkov pa za oboroževanje. Od najvažnejših vojnih potrebščin so jih porabili celo leto okrog 20 odstotkov za Kitajsko, 80 odst. pa za splošno oborožitev. Letalstvo in motorizirane oddelke so na ta način v zadnjih letih lahko izredno okrepili, tako da danes utegne biti j

Že kmalu po izbruhu kitajsko-japonske vojne se je pokazalo, da bo Japonsko težko gospodarsko izčrpali. Sklenjeno je bilo, uporabiti 40 odstotkov produkcijske sile za vojno s Kitajsko, 60 odstotkov pa za oboroževanje. Od najvažnejših vojnih potrebščin so jih porabili celo leto okrog 20 odstotkov za Kitajsko, 80 odst. pa za splošno oborožitev. Letalstvo in motorizirane oddelke so na ta način v zadnjih letih lahko izredno okrepili, tako da danes utegne biti j

Že kmalu po izbruhu kitajsko-japonske vojne se je pokazalo, da bo Japonsko težko gospodarsko izčrpali. Sklenjeno je bilo, uporabiti 40 odstotkov produkcijske sile za vojno s Kitajsko, 60 odstotkov pa za oboroževanje. Od najvažnejših vojnih potrebščin so jih porabili celo leto okrog 20 odstotkov za Kitajsko, 80 odst. pa za splošno oborožitev. Letalstvo in motorizirane oddelke so na ta način v zadnjih letih lahko izredno okrepili, tako da danes utegne biti j

Že kmalu po izbruhu kitajsko-japonske vojne se je pokazalo, da bo Japonsko težko gospodarsko izčrpali. Sklenjeno je bilo, uporabiti 40 odstotkov produkcijske sile za vojno s Kitajsko, 60 odstotkov pa za oboroževanje. Od najvažnejših vojnih potrebščin so jih porabili celo leto okrog 20 odstotkov za Kitajsko, 80 odst. pa za splošno oborožitev. Letalstvo in motorizirane oddelke so na ta način v zadnjih letih lahko izredno okrepili, tako da danes utegne biti j

Že kmalu po izbruhu kitajsko-japonske vojne se je pokazalo, da bo Japonsko težko gospodarsko izčrpali. Sklenjeno je bilo, uporabiti 40 odstotkov produkcijske sile za vojno s Kitajsko, 60 odstotkov pa za oboroževanje. Od najvažnejših vojnih potrebščin so jih porabili celo leto okrog 20 odstotkov za Kitajsko, 80 odst. pa za splošno oborožitev. Letalstvo in motorizirane oddelke so na ta način v zadnjih letih lahko izredno okrepili, tako da danes utegne biti j

Že kmalu po izbruhu kitajsko-japonske vojne se je pokazalo, da bo Japonsko težko gospodarsko izčrpali. Sklenjeno je bilo, uporabiti 40 odstotkov produkcijske sile za vojno s Kitajsko, 60 odstotkov pa za oboroževanje. Od najvažnejših vojnih potrebščin so jih porabili celo leto okrog 20 odstotkov za Kitajsko, 80 odst. pa za splošno oborožitev. Letalstvo in motorizirane oddelke so na ta način v zadnjih letih lahko izredno okrepili, tako da danes utegne biti j

Že kmalu po izbruhu kitajsko-japonske vojne se je pokazalo, da bo Japonsko težko gospodarsko izčrpali. Sklenjeno je bilo, uporabiti 40 odstotkov produkcijske sile za vojno s Kitajsko, 60 odstotkov pa za oboroževanje. Od najvažnejših vojnih potrebščin so jih porabili celo leto okrog 20 odstotkov za Kitajsko, 80 odst. pa za splošno oborožitev. Letalstvo in motorizirane oddelke so na ta način v zadnjih letih lahko izredno okrepili, tako da danes utegne biti j

Že kmalu po izbruhu kitajsko-japonske vojne se je pokazalo, da bo Japonsko težko gospodarsko izčrpali. Sklenjeno je bilo, uporabiti 40 odstotkov produkcijske sile za vojno s Kitajsko, 60 odstotkov pa za oboroževanje. Od najvažnejših vojnih potrebščin so jih porabili celo leto okrog 20 odstotkov za Kitajsko, 80 odst. pa za splošno oborožitev. Letalstvo in motorizirane oddelke so na ta način v zadnjih letih lahko izredno okrepili, tako da danes utegne biti j

Že kmalu po izbruhu kitajsko-japonske vojne se je pokazalo, da bo Japonsko težko gospodarsko izčrpali. Sklenjeno je bilo, uporabiti 40 odstotkov produkcijske sile za vojno s Kitajsko, 60 odstotkov pa za oboroževanje. Od najvažnejših vojnih potrebščin so jih porabili celo leto okrog 20 odstotkov za Kitajsko, 80 odst. pa za splošno oborožitev. Letalstvo in motorizirane oddelke so na ta način v zadnjih letih lahko izredno okrepili, tako da danes utegne biti j

Že kmalu po izbruhu kitajsko-japonske vojne se je pokazalo, da bo Japonsko težko gospodarsko izčrpali. Sklenjeno je bilo, uporabiti 40 odstotkov produkcijske sile za vojno s Kitajsko, 60 odstotkov pa za oboroževanje. Od najvažnejših vojnih potrebščin so jih porabili celo leto okrog 20 odstotkov za Kitajsko, 80 odst. pa za splošno oborožitev. Letalstvo in motorizirane oddelke so na ta način v zadnjih letih lahko izredno okrepili, tako da danes utegne biti j

Že kmalu po izbruhu kitajsko-japonske vojne se je pokazalo, da bo Japonsko težko gospodarsko izčrpali. Sklenjeno je bilo, uporabiti 40 odstotkov produkcijske sile za vojno s Kitajsko, 60 odstotkov pa za oboroževanje. Od najvažnejših vojnih potrebščin so jih porabili celo leto okrog 20 odstotkov za Kitajsko, 80 odst. pa za splošno oborožitev. Letalstvo in motorizirane oddelke so na ta način v zadnjih letih lahko izredno okrepili, tako da danes utegne biti j

Že kmalu po izbruhu kitajsko-japonske vojne se je pokazalo, da bo Japonsko težko gospodarsko izčrpali. Sklenjeno je bilo, uporabiti 40 odstotkov produkcijske sile za vojno s Kitajsko, 60 odstotkov pa za oboroževanje. Od najvažnejših vojnih potrebščin so jih porabili celo leto okrog 20 odstotkov za Kitajsko, 80 odst. pa za splošno oborožitev. Letalstvo in motorizirane oddelke so na ta način v zadnjih letih lahko izredno okrepili, tako da danes utegne biti j

Že kmalu po izbruhu kitajsko-japonske vojne se je pokazalo, da bo Japonsko težko gospodarsko izčrpali. Sklenjeno je bilo, uporabiti 40 odstotkov produkcijske sile za vojno s Kitajsko, 60 odstotkov pa za oboroževanje. Od najvažnejših vojnih potrebščin so jih porabili celo leto okrog 20 odstotkov za Kitajsko, 80 odst. pa za splošno oborožitev. Letalstvo in motorizirane oddelke so na ta način v zadnjih letih lahko izredno okrepili, tako da danes utegne biti j

Že kmalu po izbruhu kitajsko-japonske vojne se je pokazalo, da bo Japonsko težko gospodarsko izčrpali. Sklenjeno je bilo, uporabiti 40 odstotkov produkcijske sile za vojno s Kitajsko, 60 odstotkov pa za oboroževanje. Od najvažnejših vojnih potrebščin so jih porabili celo leto okrog 20 odstotkov za Kitajsko, 80 odst. pa za splošno oborožitev. Letalstvo in motorizirane oddelke so na ta način v zadnjih letih lahko izredno okrepili, tako da danes utegne biti j

Že kmalu po izbruhu kitajsko-japonske vojne se je pokazalo, da bo Japonsko težko gospodarsko izčrpali. Sklenjeno je bilo, uporabiti 40 odstotkov produkcijske sile za vojno s Kitajsko, 60 odstotkov pa za oboroževanje. Od najvažnejših vojnih potrebščin so jih porabili celo leto okrog 20 odstotkov za Kitajsko, 80 odst. pa za splošno oborožitev. Letalstvo in motorizirane oddelke so na ta način v zadnjih letih lahko izredno okrepili, tako da danes utegne biti j

Že kmalu po izbruhu kitajsko-japonske vojne se je pokazalo, da bo Japonsko težko gospodarsko izčrpali. Sklenjeno je bilo, uporabiti 40 odstotkov produkcijske sile za vojno s Kitajsko, 60 odstotkov pa za oboroževanje. Od najvažnejših vojnih potrebščin so jih porabili celo leto okrog 20 odstotkov za Kitajsko, 80 odst. pa za splošno oborožitev. Letalstvo in motorizirane oddelke so na ta način v zadnjih letih lahko izredno okrepili, tako da danes utegne biti j

Že kmalu po izbruhu kitajsko-japonske vojne se je pokazalo, da bo Japonsko težko gospodarsko izčrpali. Sklenjeno je bilo, uporabiti 40 odstotkov produkcijske sile za vojno s Kitajsko, 60 odstotkov pa za oboroževanje. Od najvažnejših vojnih potrebščin so jih porabili celo leto okrog 20 odstotkov za Kitajsko, 80 odst. pa za splošno oborožitev. Letalstvo in motorizirane oddelke so na ta način v zadnjih letih lahko izredno okrepili, tako da danes utegne biti j

Že kmalu po izbruhu kitajsko-japonske vojne se je pokazalo, da bo Japonsko težko gospodarsko izčrpali. Sklenjeno je bilo, uporabiti 40 odstotkov produkcijske sile za vojno s Kitajsko, 60 odstotkov pa za oboroževanje. Od najvažnejših vojnih potrebščin so jih porabili celo leto okrog 20 odstotkov za Kitajsko, 80 odst. pa za splošno oborožitev. Letalstvo in motorizirane oddelke so na ta način v zadnjih letih lahko izredno okrepili, tako da danes utegne biti j

Že kmalu po izbruhu kitajsko-japonske vojne se je pokazalo, da bo Japonsko težko gospodarsko izčrpali. Sklenjeno je bilo, uporabiti 40 odstotkov produkcijske sile za vojno s Kitajsko, 60 odstotkov pa za oboroževanje. Od najvažnejših vojnih potrebščin so jih porabili celo leto okrog 20 odstotkov za Kitajsko, 80 odst. pa za splošno oborožitev. Letalstvo in motorizirane oddelke so na ta način v zadnjih letih lahko izredno okrepili, tako da danes utegne biti j

Že kmalu po izbruhu kitajsko-japonske vojne se je pokazalo, da bo Japonsko težko gospodarsko izčrpali. Sklenjeno je bilo, uporabiti 40 odstotkov produkcijske sile za vojno s Kitajsko, 60 odstotkov pa za oboroževanje. Od najvažnejših vojnih potrebščin so jih porabili celo leto okrog 20 odstotkov za Kitajsko, 80 odst. pa za splošno oborožitev. Letalstvo in motorizirane oddelke so na ta način v zadnjih letih lahko izredno okrepili, tako da danes utegne biti j

Že kmalu po izbruhu kitajsko-japonske vojne se je pokazalo, da bo Japonsko težko gospodarsko izčrpali. Sklenjeno je bilo, uporabiti 40 odstotkov produkcijske sile za vojno s Kitajsko, 60 odstotkov pa za oboroževanje. Od najvažnejših vojnih potrebščin so jih porabili celo leto okrog 20 odstotkov za Kitajsko, 80 odst. pa za splošno oborožitev. Letalstvo in motorizirane oddelke so na ta način v zadnjih letih lahko izredno okrepili, tako da danes utegne biti j

Že kmalu po izbruhu kitajsko-japonske vojne se je pokazalo, da bo Japonsko težko gospodarsko izčrpali. Sklenjeno je bilo, uporabiti 40 odstotkov produkcijske sile za vojno s Kitajsko, 60 odstotkov pa za oboroževanje. Od najvažnejših vojnih potrebščin so jih porabili celo leto okrog 20 odstotkov za Kitajsko, 80 odst. pa za splošno oborožitev. Letalstvo in motorizirane oddelke so na ta način v zadnjih letih lahko izredno okrepili, tako da danes utegne biti j

Že kmalu po izbruhu kitajsko-japonske vojne se je pokazalo, da bo Japonsko težko gospodarsko izčrpali. Sklenjeno je bilo, uporabiti 40 odstotkov produkcijske sile za vojno s Kitajsko, 60 odstotkov pa za oboroževanje. Od najvažnejših vojnih potrebščin so jih porabili celo leto okrog 20 odstotkov za Kitajsko, 80 odst. pa za splošno oborožitev. Letalstvo in motorizirane oddelke so na ta način v zadnjih letih lahko izredno okrepili, tako da danes utegne biti j

Že kmalu po izbruhu kitajsko-japonske vojne se je pokazalo, da bo Japonsko težko gospodarsko izčrpali. Sklenjeno je bilo, uporabiti 40 odstotkov produkcijske sile za vojno s Kitajsko, 60 odstotkov pa za oboroževanje. Od najvažnejših vojnih potrebščin so jih porabili celo leto okrog 20 odstotkov za Kitajsko, 80 odst. pa za splošno oborožitev. Letalstvo in motorizirane oddelke so na ta način v zadnjih letih lahko izredno okrepili, tako da danes utegne biti j

Že kmalu po izbruhu kitajsko-japonske vojne se je pokazalo, da bo Japonsko težko gospodarsko izčrpali. Sklenjeno je bilo, uporabiti 40 odstotkov produkcijske sile za vojno s Kitajsko, 60 odstotkov pa za oboroževanje. Od najvažnejših vojnih potrebščin so jih porabili celo leto okrog 20 odstotkov za Kitajsko, 80 odst. pa za splošno oborožitev. Letalstvo in motorizirane oddelke so na ta način v zadnjih letih lahko izredno okrepili, tako da danes utegne biti j

Že kmalu po izbruhu kitajsko-japonske vojne se je pokazalo, da bo Japonsko težko gospodarsko izčrpali. Sklenjeno je bilo, uporabiti 40 odstotkov produkcijske sile za vojno s Kitajsko, 60 odstotkov pa za oboroževanje. Od najvažnejših vojnih potrebščin so jih porabili celo leto okrog 20 odstotkov za Kitajsko, 80 odst. pa za splošno oborožitev. Letalstvo in motorizirane oddelke so na ta način v zadnjih letih lahko izredno okrepili, tako da danes utegne biti j

Že kmalu po izbruhu kitajsko-japonske vojne se je pokazalo, da bo Japonsko težko gospodarsko izčrpali. Sklenjeno je bilo, uporabiti 40 odstotkov produkcijske sile za vojno s Kitajsko, 60 odstotkov pa za oboroževanje. Od najvažnejših vojnih potrebščin so jih porabili celo leto okrog 20 odstotkov za Kitajsko, 80 odst. pa za splošno oborožitev. Letalstvo in motorizirane oddelke so na ta način v zadnjih letih lahko izredno okrepili, tako da danes utegne biti j

Že kmalu po izbruhu kitajsko-japonske vojne se je pokazalo, da bo Japonsko težko gospodarsko izčrpali. Sklenjeno je bilo, uporabiti 40 odstotkov produkcijske sile za vojno s Kitajsko, 60 odstotkov pa za oboroževanje. Od najvažnejših vojnih potrebščin so jih porabili celo leto okrog 20 odstotkov za Kitajsko, 80 odst. pa za splošno oborožitev. Letalstvo in motorizirane oddelke so na ta način v zadnjih letih lahko izredno okrepili, tako da danes utegne biti j

Že kmalu po izbruhu kitajsko-japonske vojne se je pokazalo, da bo Japonsko težko gospodarsko izčrpali. Sklenjeno je bilo, uporabiti 40 odstotkov produkcijske sile za vojno s Kitajsko, 60 odstotkov pa za oboroževanje. Od najvažnejših vojnih potrebščin so jih porabili celo leto okrog 20 odstotkov za Kitajsko, 80 odst. pa za splošno oborožitev. Letalstvo in motorizirane oddelke so na ta način v zadnjih letih lahko izredno okrepili, tako da danes utegne biti j

Že kmalu po izbruhu kitajsko-japonske vojne se je pokazalo, da bo Japonsko težko gospodarsko izčrpali. Sklenjeno je bilo, uporabiti 40 odstotkov produkcijske sile za vojno s Kitajsko, 60 odstotkov pa za oboroževanje. Od najvažnejših vojnih potrebščin so jih porabili celo leto okrog 20 odstotkov za Kitajsko, 80 odst. pa za splošno oborožitev. Letalstvo in motorizirane oddelke so na ta način v zadnjih letih lahko izredno okrepili, tako da danes utegne biti j

Že kmalu po izbruhu kitajsko-japonske vojne se je pokazalo, da bo Japonsko težko gospodarsko izčrpali. Sklenjeno je bilo, uporabiti 40 odstotkov produkcijske sile za vojno s Kitajsko, 60 odstotkov pa za oboroževanje. Od najvažnejših vojnih potrebščin so jih porabili celo leto okrog 20 odstotkov za Kitajsko, 80 odst. pa za splošno oborožitev. Letalstvo in motorizirane oddelke so na ta način v zadnjih letih lahko izredno okrepili, tako da danes utegne biti j

Že kmalu po izbruhu kitajsko-japonske vojne se je pokazalo, da bo Japonsko težko gospodarsko izčrpali. Sklenjeno je bilo, uporabiti 40 odstotkov produkcijske sile za vojno s Kitajsko, 60 odstotkov pa za oboroževanje. Od najvažnejših vojnih potrebščin so jih porabili celo leto okrog 20 odstotkov za Kitajsko, 80 odst. pa za splošno oborožitev. Letalstvo in motorizirane oddelke so na ta način v zadnjih letih lahko izredno okrepili, tako da danes utegne biti j

Že kmalu po izbruhu kitajsko-japonske vojne se je pokazalo, da bo Japonsko težko gospodarsko izčrpali. Sklenjeno je bilo, uporabiti 40 odstotkov produkcijske sile za vojno s Kitajsko, 60 odstotkov pa za oboroževanje. Od najvažnejših vojnih potrebščin so jih porabili celo leto okrog 20 odstotkov za Kitajsko, 80 odst. pa za splošno oborožitev. Letalstvo in motorizirane oddelke so na ta način v zadnjih letih lahko izredno okrepili, tako da danes utegne biti j

OGLARJEV SIN

POGORSKA PRAVLJICA

SPISAL JOŽE TOMAŽIC
RISAL JOŽE BERANEK

27.

Ko sta oglar in njegov sin prišla domov, se je oglar silno razjokala nad pretopom svojega sina. Ta pa je stal kot drevo pred njima ter dejal:

»Ne morem ostati več doma, kjer se mi bodo še naprej posmehovali in se norčevali. Po svetu pojdem iskati svojo srečo. Kadar jo najdem, se vrnem. Do takrat pa mi ostanita zdrava!« In je odšel.

»Srečno!« sta mu zaklicala oče in mati za njim.

28.

Oglarjev sin odide po svetu; hodi in hodi, ko pride do velikega kamnoloma. V njem je en kamnar sam lomil kamen; z golimi rokami je trgal in lomil pečine in skale, ki jih je metal na vozno pot nad vrhom kamnoloma.

Oglarjev sin ga ogleduje pri njegovem delu. Bil mu je zaradi svoje moči hudo všeč. Sklene, da ga nagovori.

no slišimo na primer na kakšnih koncertnih prireditvah ali v operi, pač pa za ultra-kratke zvočne valove z izredno velikim številom tresljajev. Spričo takšnih ultra-kratkih zvočnih valov se začno tresti široke zračne plasti in začno nekako »kipeti«, zaradi česar megla v obliki drobnega dežja pade na zemljo in izgine.

Kakor skoraj vsako, tako so tudi to novo iznajdbo sklenili uporabiti v vojne namene. Megla, zlasti nad letališči, ustvarja precejšnje nevarnosti in je letalci nimajo nič kaj radi, ker dostikrat zahteva kakšno žrtv med njimi. In če je mogoče z umetnimi sredstvi pregnati meglo, zakaj je ne bi pregnali predvsem tam, kjer človeka postavlja v smrtno nevarnost, kakor je to na primer na letališčih. Na njih so v ta namen postavili številne sirene, ki s svojim brizganjem baje naglo preženejo meglo, oziroma vsaj pomagajo, da čimprej izgine.

Amerika pripravljena pomagati Angležem pri krotanju Indije

Stockholm, 8. avg. s. Združene države so dajo, da je Indija zelo važno vojno področje in so zaradi tega pripravljene dati Angležem svojo vojno pomoč na tem ozemlju, če bi

morali uveljaviti odločne ukrepe, da preprečijo razširjenje gibanja za neodvisnost. Tako piše ameriški dnevnik »Christian Science Monitor«, ko razpravlja o sedanjem indijskem položaju.

Ruske letalske izgube

Berlin, 8. avgusta. s. Sovjetsko vrhovno poveljstvo je zadnje dni na raznih odsekih vzhodnega bojišča vrglo v boj veliko število letalskih oddelkov v obrambo suhozemske vojske in z namenom, da bi zmanjšalo pritisk Nemcev in zaveznikov zlasti na južnem bojišču. Toda, kakor se je izvedelo iz vojaškega vira, je ta načrt stal sovražnika veliko število letal in njihovih posadk. Zadnja poročila pravijo, da je bilo od 3. do 6. avgusta sestreljenih 442 sovjetskih letal, dočim je nemško letalstvo izgubilo v istem času in na istem bojišču le 27 letal.

Pomanjkanje niklja v Kanadi

Kakor je sporočil poseben dopisnik švedskega lista »Afton Tidningen« iz Otave v Kanadi, namestila kanadska vl